

SOOMAA RAHVUSPARK

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

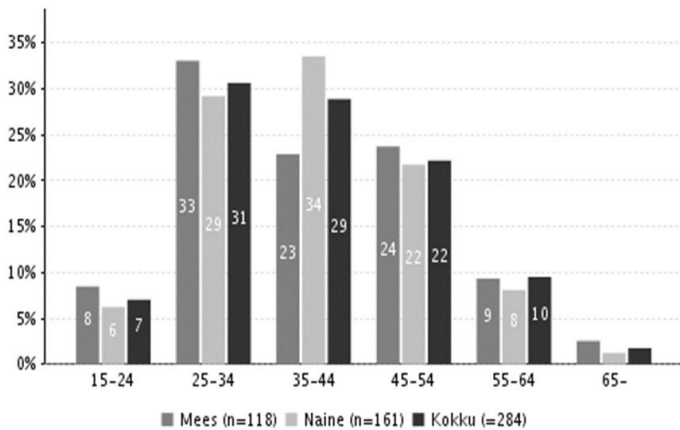
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Soomaa rahvuspargi küllastajauuringu käigus koguti 346 ankeeti.

Tulemused

Soomaa rahvusparki külastajatest oli külastajauuringu andmetel 58% naissoost ja 42% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 65%, keskeriharidusega 19%, keskkharidusega 14% ja põhiharidusega 3% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Rahvusparki külastajatest 85% elab Eestis, järgnevad Saksamaa (8%), Soome, Läti, Poola, Belgia, Tšehhi, Ühendkuningriik ja Holland (1%). Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (22%), Pärnu linn (12%), Viljandi linn (10%), Tartu linn (8%), millele järgnevad teised omavalitsused.

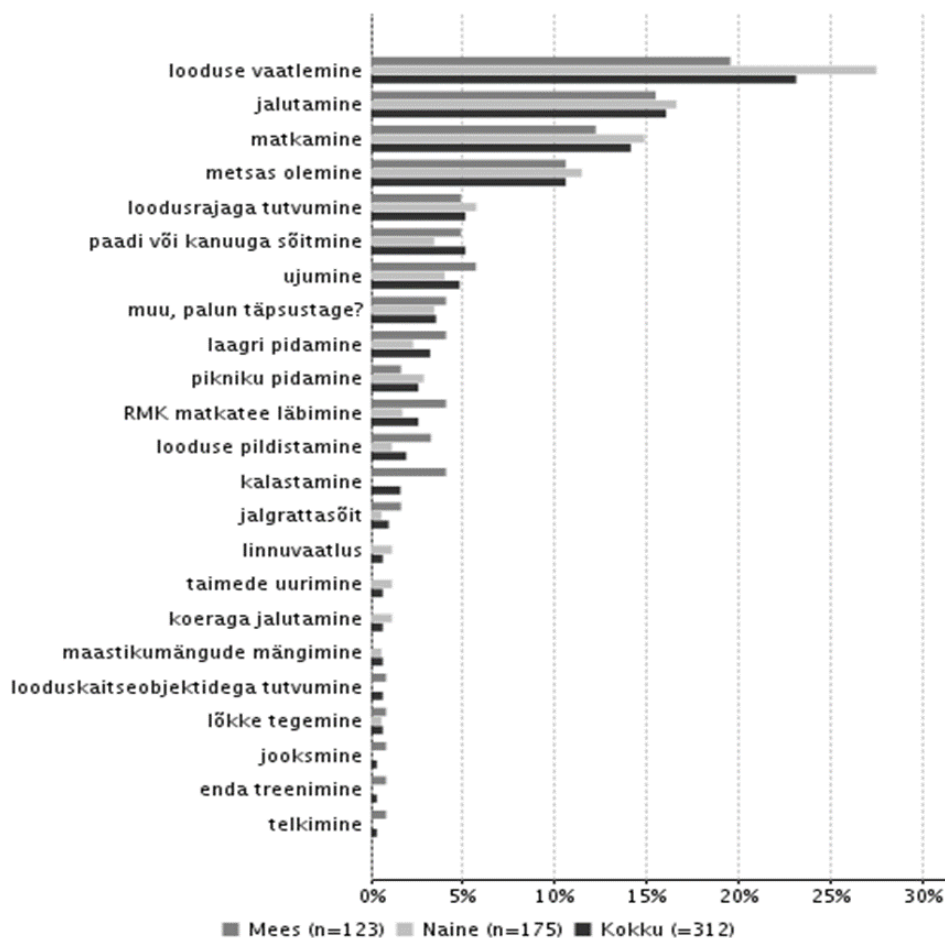
Rahvusparki külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (68%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (23%), üksinda liikujaid oli 10%. Igas neljandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	172	56
teised sugulased	9	3
sõbrad	76	25
töökaaslased	20	6
klass	16	5
lasteaiarühm	1	0
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	1	0
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid	3	1
klubi, ühing vms	6	2
teised, kes?	5	2
Kokku	309	100

Soomaa rahvuspark oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 57%-le, üks mitmest sihtpunktist 35%-le ja planeerimata sihtkoht 8%-le vastanutest. Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, metsas olemine, loodusrajaga tutvumine, matkamine, looduse pildistamine, pikniku pidamine, järgnesid ujumine, lõkke tegemine, taimede uurimine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad looduse vaatlemist, jalutamist, matkamist, metsas olemist, loodusrajaga tutvumist, paadi või kanuuga sõitmist, ujumist jne (Joonis 2).

Joonis 2. Külastajate kõige olulisem tegevus

Soomaa rahvuspargi kõige enam külastatavad objektid olid Riisa õpperada (44% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Ingatsi õpperada (32%), Koprarada ja Hüpasaare õpperada (22%), Soomaa rahvuspargi külastuskeskus ja teabepunkt (20%), Hüpasaare lõkkekoht (13%), Kõrtsi-Tõramaa lõkkekoht (10%), Meiekose ja Öördi õpperada (9%), Meiekose saarte lõkkekoht (8%), Meiekose tamme metsaonn, Öördi metsaonn, Läti ja Oksa lõkkekohad, Karuskose metsavahi metsamaja (7%), millele järgnesid

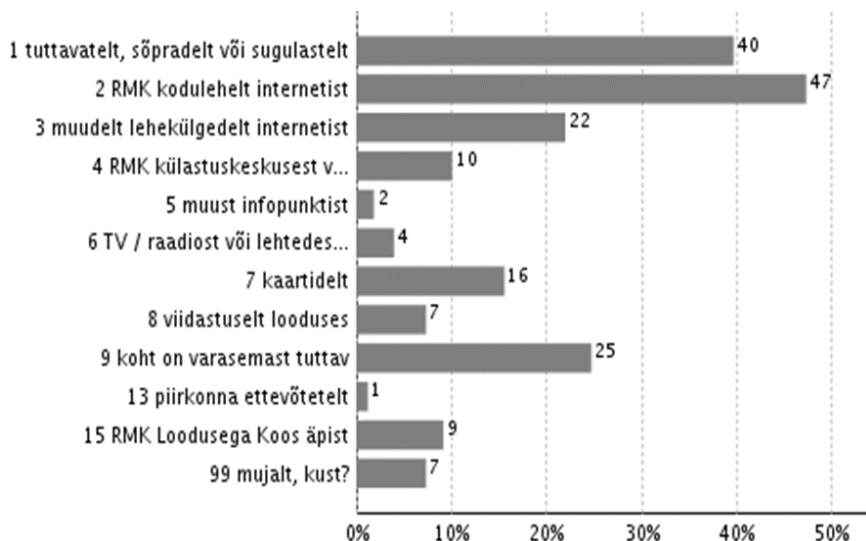
teised külastusobjektid. Keskmiselt külastati seekordse Soomaa rahvuspargi külastuse jooksul 2,74 külastusobjekti.

Soomaa rahvuspargi külastusest 42% tehakse suvel (juuni-august), 23% kevadel (aprill-mai), 19% sügisel (september-november) ja 16% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 63% kõigist külastajatest ja nad viibisid rahvuspargis keskmiselt 3,0 tundi. Ööbijaid oli 37% ja nad viibisid rahvuspargis keskmiselt 1,8 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 68% veetis alal ühe öö, 22% kaks ja 8% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka metsaonne, metsamaja ja majutusettevõtteid. Esimest korda Soomaa rahvuspargis viibijaid oli 40% külastajatest.

Rahvusparki saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (81% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (73% vastanutest), millele järgnevad tellitud bussiga liikujad (10%), sõiduauto haagissuvilaga või matkabussiga liikujad (6%), jalgsi liikujad (5%), jalgrattaga liikujad (3%), kanuu, süsta või sõudepaadiga liikujad (2%), mootorratta ja liinibussiga liikujad (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

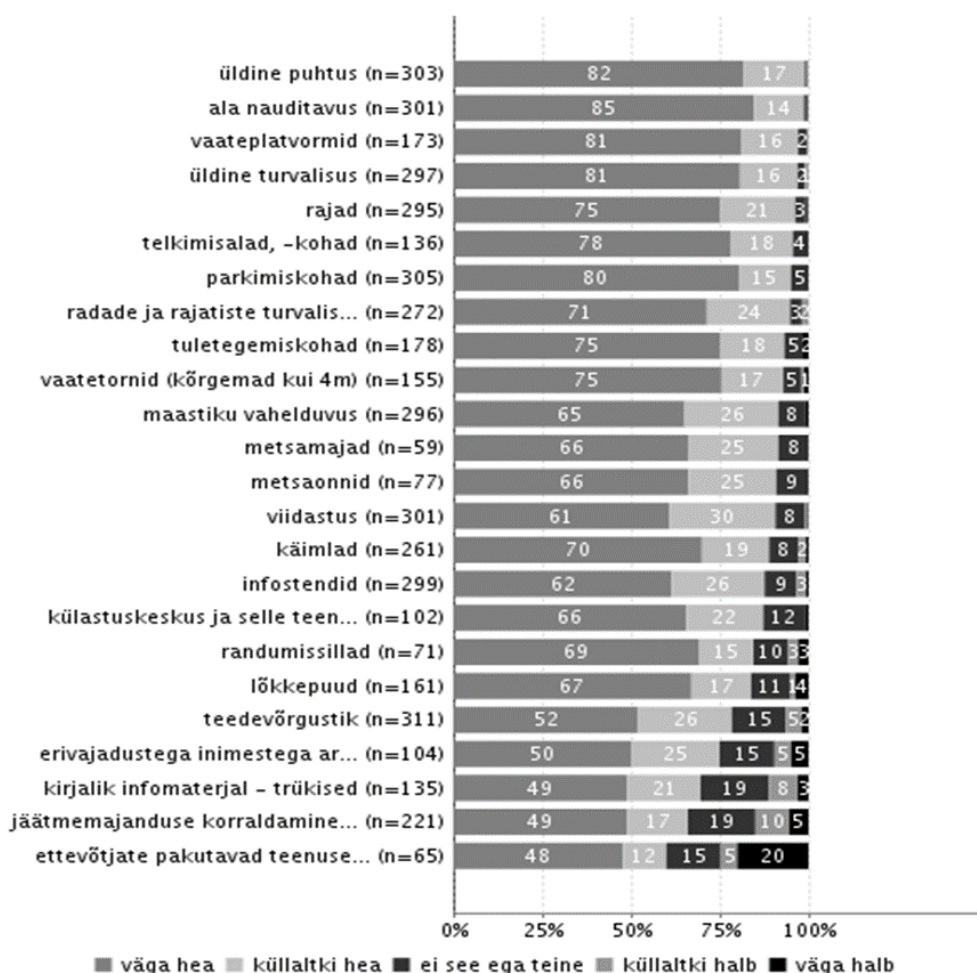
Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsevad teha rahvuspargis ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 28% rahvuspargis käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 56,57 eurot külastuskorra kohta (mediaan 32,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustes ja

benziinjaamades, seejärel majutusele, ostudele kohvikutes ja restoranides ning lisateenustele.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid looduse tunnetamine, ilusad maastikud, mürast ja saastest eemal viibimine, meelerahu, stressi maandamine, viibimine koos oma seltskonnaga, tutvumine alaga, rahvusparki küllastamine jne.

Üldiselt hinnati rahvusparki teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid küllastajad vaateplatvormide, radade, telkimisalade ja –kohtade, parkimiskohtade ja tuletegemiskohtade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid küllastajad ettevõtjate pakutavatele teenustele ja jäätmemajanduse korraldamisele (Joonis 4).

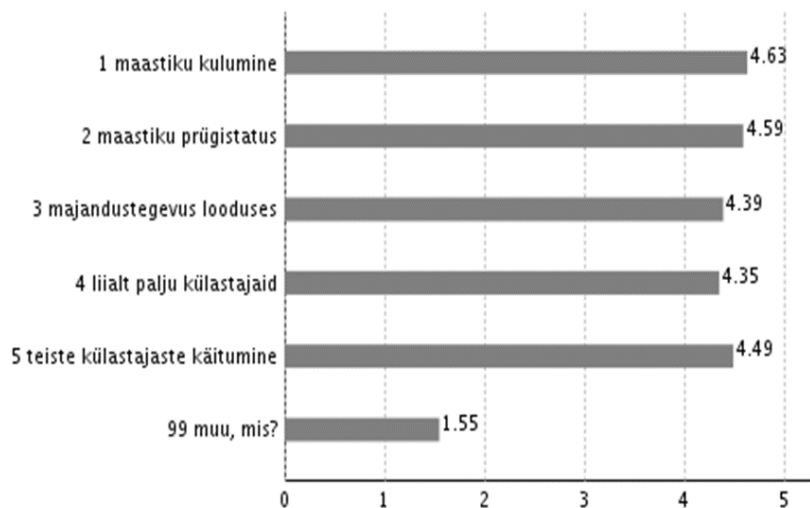

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 98% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid küllastajad ettevõtjate pakutavate teenuste hulgale.

Soomaa rahvusparki külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati erinevaid ümbritseva looduskeskkonnaga seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid, graafik keskmistest väärtustest

90% külastajatest tundsid, et tänu Soomaa rahvusparki seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 60 eurot, mis on võrreldav päevase spa külastusega.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta Soomaa rahvusparkis ning ümbruskonnas. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (33% uuringus osalejatest), seejärel majutusest (19%), spordi- ja harrastusvõimalustest (18%), juhendatud retkekorraldusest (16%) ja kauplustest (14%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 50 eurot majutuse eest, 20 eurot spordi- ja harrastusvõimaluste eest, 10 eurot ostude eest kauplustes, juhendatud retkekorralduse ning toitlustuse eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatud Soomaa rahvusparki võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,57 (üleriigiline puhke- ja kaitsealade külastajarahuloluindeks oli 4,45).